

Publicatiedatum: 5 oktober 2015

Integriteit ondernemingen loont

Op welke indicatoren moeten beleggers letten?

Door Peter Tros, analist Duurzaam Beleggen van het ING Investment Office

Het uitlaatgasschandaal bij Volkswagen brengt de integriteit van organisaties onder de aandacht. Vragen die opkomen, zijn: hoe belangrijk is de verankering van integriteit in ondernemingen, wat kunnen bedrijven daaraan doen en – niet in de laatste plaats: hoe kun je als belegger dit aspect meenemen in je aandelselectie?

Even was Volkswagen de grootste autofabrikant ter wereld. In de eerste helft van 2015 verkochten ze iets meer auto's dan de grootste autofabrikant van 2014, Toyota. Maar sinds ['dieselgate'](#) is de situatie voor Volkswagen drastisch veranderd. De beurswaarde verdampte met €16 miljard, flinke boetes en andere financiële sancties dreigen, auto's moeten worden teruggeroepen, landen verbieden de verkoop van Volkswagens, er komen rechtszaken en de reputatieschade is enorm. De strategie van het Volkswagenconcern voor expansie in de VS kan voorlopig in de prullenbak.

Wat is integer handelen?

Een onderdeel van bedrijfsethiek is integer handelen, oftewel: eerlijk, oprecht en betrouwbaar. Een integer persoon neemt verantwoordelijkheid voor de negatieve consequenties van zijn handelen. Bij het uitoefenen van een functie betekent dit dat je verantwoordelijkheid neemt voor je functie met inachtneming van de geldende regels in het bedrijf en de algemeen aanvaarde ethische normen. Voorbeelden van integer handelen binnen een organisatie zijn:

- Gemaakt afspraken nakomen
- Heldere en juiste informatie geven bij de verkoop van een product of dienst
- Direct informeren en actie ondernemen bij het constateren van risico's of onjuiste informatieverstrekking bij de aanschaf van een product of dienst
- Vertrouwelijk omgaan met gevoelige gegevens
- Belangenverstrengeling en tegenstrijdige belangen voorkomen
- Gemaakte fouten herstellen.

Reputatieschade VW en economische schade door inbreuk op integriteit

Volkswagen heeft toegegeven dat het de uitkomsten van metingen heeft beïnvloed en deze dus onbetrouwbaar waren. Het bedrijf liet na om proactief te informeren over de onjuiste informatieverstrekking en de bijkomende risico's. Hierdoor is de reputatie en de integriteit van het bedrijf flink aangetast, met alle gevolgen van dien. Hoe groot uiteindelijk de totale financiële schade zal uitvallen, is nog niet te voorzien. Sommige analisten menen zelfs dat de Duitse economische groei er merkbaar onder zal lijden.

Waarom integer handelen? Negatieve en positieve aspecten

Regelmatig halen bedrijven de media vanwege niet-integer handelen, met name als er fraude aan het licht komt. Nog niet zo lang geleden stond Volkswagen voor betrouwbaarheid, was Imtech een groeibriljant en was Petrobras het succesverhaal van Brazilië. Vanwege uiteenlopende bedrijfsschandalen zijn de beurskoersen van deze bedrijven fors gedaald en kijkt de wereld, waaronder beleggers, heel anders naar deze bedrijven. Integriteit is zeer belangrijk voor een onderneming. Niet alleen om de directe negatieve gevolgen zoals boetes, rechtszaken en reputatieschade te voorkomen, maar ook vanwege de positieve effecten van integer handelen en van het voeren van een integere onderneming. Een goede reputatie en een positief imago leidt tot meer vertrouwen bij de belanghebbenden ('stakeholders') en een verbetering van de positie bij opdrachtgevers. Ook nemen klanttevredenheid en medewerkerstevredenheid toe, wat weer leidt tot een betere werksfeer, loyalere en gemotiveerde medewerkers en een lager ziekteverzuim.

Wetenschappelijke bevestiging waarde integriteit in bedrijfswereld

Uit recent [onderzoek](#) bij bedrijven in Groot-Brittannië blijkt dat er een directe relatie is tussen succesvolle organisaties en de mate waarop er binnen die organisaties aandacht wordt besteed aan integriteit. [Onderzoek](#) van het in wetenschappelijke kringen toonaangevende Massachusetts Institute for Technology (MIT) laat zien dat de resultaten van bedrijven uit de S&P 500 Index beter zijn, naar mate de topmanagers betrouwbaarder zijn en ethisch verantwoord handelen.

Wat kunnen ondernemingen doen?

Integriteit loont dus. Maar hoe kunnen bedrijven integer handelen stimuleren? Allereerst door integriteit op te nemen als een van de kernwaarden van de onderneming en integriteitsbeleid opstellen en verankeren in de gedrags- of bedrijfscode. Daarmee wordt precies duidelijk welk gedrag al dan niet gewenst is en welke visie en doelen het bedrijf op het gebied van integriteit heeft. In de bedrijfscode kan bijvoorbeeld zijn opgenomen dat de onderneming een programma heeft om omkoping en corruptie tegen te gaan en hoe medewerkers hiermee om moeten gaan als zij hiermee geconfronteerd worden. Ook kan een daarop gericht beloningssysteem moreel wenselijk gedrag stimuleren. Maar het hebben van integriteitsbeleid alleen is onvoldoende. Er moet draagvlak zijn en het moet volledig geïntegreerd zijn in de onderneming. Dit betekent dat het management het goede voorbeeld moet geven en elkaar moet kunnen aanspreken op niet-integer gedrag. Maar ook dat het management de werknemers hierin meeneemt, bijvoorbeeld door ze te betrekken bij het opstellen van het beleid en integriteitstrainingen laat volgen. Ook moet het bedrijf goed en duidelijk communiceren over het beleid, de bijbehorende waarden en normen, en moet er verantwoording worden afgelegd over, en toezicht zijn op dit beleid. Dit toezicht kan bij voorkeur worden uitgeoefend door een onafhankelijke raad van toezicht. Tot slot moet er een goede meldingsprocedure zijn in de vorm van een klokkenluidersregeling. Kortom, het hebben van integriteitsbeleid is belangrijk, maar het valt of staat met de mate waarin dit geïntegreerd is in de onderneming en of iedereen er ook daadwerkelijk naar handelt.

Hoe kunt u als belegger dit meenemen in uw beleggingsbeslissingen?

Kun je als belegger signalen van een niet-integere onderneming herkennen en hierop inspelen? Dit is mogelijk, maar soms erg lastig. Er zijn indicatoren die iets zeggen over de integriteit van een onderneming. Zoals hierboven aangegeven, dient een bedrijf te beschikken over een integriteitsbeleid. Maar het hebben van dergelijk beleid is niet afdoende; het bedrijf dient er ook naar te handelen. Dus hoe is het in de praktijk geregeld? Heeft het bedrijf in het verleden integer gehandeld of is het bedrijf in het verleden betrokken geweest bij omkoping, corruptie, fraude, illegale afspraken of andere niet-integere praktijken? Ook kan men kijken naar de medewerkers die er werken. Zij willen tenslotte werken bij een integer en succesvol bedrijf. Zijn zij tevreden? Blijven ze er lang werken? Vinden er veel stakingen plaats? Kunnen zij zich verenigen in collectieve onderhandelingen

en zich in alle vrijheid aansluiten bij een vakbond? Hebben de medewerkers inspraak op het beleid? Allemaal indicatoren die kunnen aangeven of het bedrijf integer is.

Strategie Duurzaam: wij selecteren ook op integriteit

Bij de selectie van beleggingen voor onze strategie Duurzaam nemen wij al deze factoren mee in onze bedrijfsanalyse. Bedrijven die slecht scoren op integriteitsbeleid en de hierboven genoemde indicatoren en die in de praktijk niet-integer handelen, zullen wij niet opnemen in ons duurzaam universum dan wel daaruit verwijderen. Op deze manier proberen wij te voorkomen dat beleggen in niet-integere bedrijven deel uitmaken van onze strategie Duurzaam. Zo hebben wij naar aanleiding van de Volkswagen-uitstootaffaire het aandeel uitgesloten van het duurzaam universum. Volkswagen maakte sowieso al geen deel uit van de Select-strategie Duurzaam.

Meer weten?

Ga naar de pagina [Duurzaam Beleggen op ING.nl](#)

Of volg ons op Twitter via [@INGnl IO](#)

Disclaimer

De waarde van uw beleggingen kan fluctueren. In het verleden behaalde resultaten bieden geen garantie voor de toekomst. Beleggen brengt risico's met zich mee. U kunt uw inleg (gedeeltelijk) verliezen. Deze publicatie is opgesteld namens ING Bank N.V., gevestigd te Amsterdam en slechts bedoeld ter informatie. ING Bank N.V. is onderdeel van ING Groep N.V. Deze publicatie is geen beleggingsaanbeveling noch een aanbieding of uitnodiging tot koop of verkoop van enig financieel instrument. ING Bank N.V. betreft haar informatie van betrouwbaar geachte bronnen en heeft alle mogelijk zorg betracht om er voor te zorgen dat ten tijde van de publicatie de informatie waarop zij haar visie in dit rapport heeft gebaseerd niet onjuist of misleidend is. ING Bank N.V. geeft geen garantie dat de door haar gebruikte informatie accuraat of compleet is. De informatie in deze publicatie kan gewijzigd worden zonder enige vorm van aankondiging. ING Bank N.V. noch één of meer van haar directeuren of werknemers aanvaardt enige aansprakelijkheid voor enig direct of indirect verlies of schade voortkomend uit het gebruik van (de inhoud van) deze publicatie alsmede voor druk- en zetfouten in deze publicatie. Auteursrecht en rechten ter bescherming van gegevensbestanden zijn van toepassing op deze publicatie. Overnemering van gegevens uit deze publicatie is toegestaan, mits de bron wordt vermeld. In Nederland is ING Bank N.V. geregistreerd bij en staat onder toezicht van De Nederlandsche Bank en de Autoriteit Financiële Markten.